

Kemencesvidék

(„KISCZELL és VIDEK”)

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDEK”)

1916. március 26. Szerkesztő: Husz Gyula
Hírmondó központosító: Husz Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csendőmók Hillétsékek és korlátok
felvétel: öv. Zaigmond István és
edzők közöse

A magyarságról.

Dr. Zoltán Zoltán dr. kir. tanácsos, a Dunántúli Köz-
művelődési Egyesület főtitkára.

Amiért a világ minden csatamezején ma a magyarság vére patakokban ömlik, azért ezeken a csatamezőkön a magyarok erős karjaikkal igazságot szolgáltattak népek és nemzetek, királyok és fejedelmek között, az végső elemzetében mind azért történt, hogy a magyarság jogait itt ebben a harában örök időkre a legszilárdabban biztosították. Ha a történelemlapjait olvassuk, egy év ezreden át szüntelenül látjuk a harcát, a küzdelmet, melyet a nemzet felel folytatnak sokszor emberfelel erővel azért, hogy amikor nagyok tesszük a hazát, az egyben magyarságunk is legyen. Nagya és magyarra! Mily

törvényhozó aki a törvény nyelvén beszélni képtelen? Hiszen ezeket kísérőnek a világ bármely parlamentjéből.

Avagy sovinizmus ez, amit látunk, egyébként szeretetre méltó horvát testvéreink körében, volt alkalmam békés munkásságom során mint a Dunántúli Kultur egyesület szerény adminisztrátorának hoz szüveken át tapasztalni boldog emlékező felejtethetetlen Antal G. Bor püspök oldalán, aki a szlovénul magyar tanügyi akciónak volt egy hosszan értékes életén át egyik fáradhatatlan és ihletett irodalmi és vezére, — azt a gigász és majdnem mindig küzdőmet, amelet folytatnia kellett azért, hogy a Slavóniában eszakt és ott élő vereink az cdes hazza nemzetes nyelvén oktathassák kiadédek! Sohasem láttuk, hogy az államhatalom a maga nagy erejét azok ellen fordította volna, akik megkötölni törekedtek, hogy a magyarság a hazza területén bárhol magyarul oktathassa a magyar gyermekét! Hát ez mindennek inkább elnevezhető, de sovinizmusnak semmiestre sem!

akik föloldozták magukat az emberiségért és felebarátaikért, de amikor a hitükről volt szó, akkor nem voltak helyükről elmozdíthatók és a hitükért meghaltak. A mikor a magyar nyelvről, a magyar nyelv szent törvényes jogairól van szó, amikor ezek a jogok forognak kérdésben, akkor nekünk alkudoznunk nem lehet és akkor csak azt felelhetjük: a magyar nyelv az pedig szent és sérthetetlen.

Bevallom, nem ismerem békésebb, liberálisabb, türelmesebb, szerényebb, nemesebb, egyszerűbb embert, mint rendez viszonyok között a magyart. Nem ismerem liberálisabb és toleránsabb nemzetet a magyarnál. Hiába hazudják tele a világot azal, ami ezzel az állással elletetés, mi viszuatunijuz ezeket a vádakat a mi nyugodt lelkiismeretünk föléves tudatával Telekáltották Európát azzal, hogy mi Horvátországot erőszakkal magyarosítottuk és hogy Horvátország agaskodik ezen törökvéseink ellen és az ellen, hogy mi őt kiforgassuk az ő horvát jogaiból. Hát ennél európaibb, sőt mondhatnám ennél amerikaibb hazugság soha el nem hangzott még a föld kerekéségén. Mert ha el is tekintünk egészen attól, amit éppen horvát testvéreinkkel kapcsolatosan tapasztalásból, de közludomásból is fentebb említették, ha egy szép napon ledöbbszők mind azokat a horvát testvéreket, akik megtanultak magyarul, ugy ezt a kis érvágást Horvátország meg sem érezné, de ha

hogy mi sovinizták vagyunk, merőben nevelés, az valóban minden alapot nélkülöző vád. Avagy sovinizmus ez, képzelted az állam más, ahol megtörténhet nek az, ami nálunk, hogy élnek a törvényhozás egyik házában díszes egyházi állományban, de nagy tudományosságuknál fogva is igen nimbuszos, igen tiszteltreméltó férfiak, akik ékeskednek egyházi és földi nagy javakkal és magas kitüntetésekkel, akik azonban a nemzet nyelvét nem ismerik. Sovinizmus ez, hogy lehet valaki

A magyar nyelv szerete, a magyar nyelv szolgálata az az indok, amelyért a mi éllitölagos magyar sovinizmusunkat sokan annyira eldözik és lenézik. En nem tehetek róla, nekem eszembe jutnak a régi keresztények, akik szegények, szerények, okosak, bölcsök, alázatosak, ájtatosak, lemondók és altruistikusak voltak,

A Napkirály.

Evéns Palkóknak egyszerre vörös lett az arc a méregből:
— Mondtam már neked, te Gál Sándor, ne közdös engem a pad alatt, mert megbiznod velem!
Gál Sándor meg nagy bizakodva felállott, egészen oda lépett Palkó orra elé, a kesztőket be emelte és így mondta:
— Mics hogy jánom én meg teveled, te nyelvé! Hisz a kék szemű szőke vigint . . .
Palkó arca fölött hirtelen eljut a pineség és most már egész nyápadon, sokkal eszedesebben, de mélyen és hatar hangon felkiált vissza Gál Sándor felé:
Gál Sándor meg egyszerre elakadt hangon mi és még hátra megával a hangjától, emellett a száján gőzöknek:
— Halljátok, halljátok! Palkó! Mics az nem a Napkirály! Halljátok?
— Mics az erre nagy féltelen kacagnak az egész színház, Événst Palkó meg

lassan, eszenében összehúzta a legutolsó padban és nagy bánatos szemmel meglát könnyel. Aztán csöngettek és bejött Huszár tanár ur. Palkó még mindig ott állt az utolsó padban és úgy érezte, hogy senki, de senki ezen a világon nem oly boldogtalan, mint ő.
Hogy mindenki nevet, mindenkinek van öröme, valójában, csak neki mincsem. . . Ugy el tudott buzdulni erre a gondolatra, hogy észre se vette, hogy Huszár tanár ur már mindekszer szól rá:
— Ejnye mért nem állsz fel, te Événst Palkó! No nem hallod?
Mics az a szavak hallotta Palkó a nevet, hirtelen felugrott és egész vörös lett arca az ijedéstől.
— No mi lott? Bántott valaki? Szerintem a hangja meg meg, csak azt, mikor ki-nyögte:
— Nem hiszekben békében
Eket két nagy szavakkal Événst Palkó, egy szeren rákönyökölt a padra és dühösen megmozdította fel két újat Huszár tanár ur felé:
— Tanár ur . . .
— Mics az?

Gál Sándor dicsőülően állott föl a padban és nagy büszkén bökkentette ki:
— Megint hazudott Palkó. . . Azt mondta, hogy a Napkirály fia . . .
Azzal elnevelte magát és vele nevetett az egész osztály és vele nevetett Huszár tanár ur is, aki alig tudta megtérzeni a nagy nevetéstől:
— Igazán azt mondta Palkó?
Événs Palkó lenyúlta a szemét és megvakarta a szemét, szavak hangon, rokogón fölkiált, úgy holt valaki a szívébe. de arkolodott magán és könnyeivel küzdve, úgy állott ott a padban, mint aki ömi, hogy valami nagy bünt követett el. Aztán összerángolta homlokát Huszár tanár ur és így mondta Palkóknak:
— Soha, de soha többet ilyen dolg el ne forduljon! Megértették?
Aztán kiné emelkedve fordult a szemük:
— Most az egyszer nem kapok ki. . .
Événs Palkó szerette volna, ha a tanár ur elvett volna az a nédpalkót, amivel a tükörben látták magukat és ültette volna őt agyon, az emellett ültette volna, hogy kiser enjen belébe a vér és hogy ő megfoghatott és jaggatott volt. De a tanár ur nem bántotta és ő

ugyanakkor leoldónok mindazokat a szű letett horvát testvéreinket, akik megantultak németül, akkor Horvátország egészen intelligenciája mintegy 24 óra alatt ki volt pusztítva és a jó horvátoknak még sem jut eszükbe isgatni az ellen, hogy ők megnyirya megvannak germanizálva!

Hát hiszen mód adatik nálunk a nem magyar ajkuaknak az érvényesítésére, mód adatik az emelkedésre, pedig ahány pozíciót ők tartanak elfoglalva, annyival hogy — ugymondjam — kevesebb husos fasék jut a magyarságnak. De azért ez így van jól, így áll ez a magyarságnak is érdekében, mert a nemzetnek szüksége van minden dolgos hasznosakra.

Sokan reklamálják az oláhok közül Hunyady Mátyást, a nagy Hunyadit, a horvátok közül Zrinyit, a dicső Zrinyiászt íróját, a tótok közül Pötöfit. Hát igaz, ezek mind onnan indultak ki, onnan emelkedtek, de sohasem lett volna sem az egyik, sem a másik, sem a harmadik azzá, ami vé lett, ha nem került volna bele a nagy magyar közösségbe. Olyan ez, mint a szép gyermekemese. Elindult a kisleány és testvérkéje az erdőbe. És bujdosásuk közben megszerjuztak és víz után kutattak. Találtak egy kis forrást, de mikor inni akartak belőle, akkor a víz azt kiáltotta feléjük: aki pedig belőlem iszik, az farkassá válik. Megijedtek és tovább mentek, mert a farkas nyomban voltak. És új vizet találtak, de az oroszlán nyomban voltak és a víz azt kiáltotta feléjük: aki pedig belőlem iszik, az oroszlánná változik. Tovább mentek, de tikkasztó szomjuságukon uralkodni nem tudtak, és ittak a következő vízből, és azokká váltak, ami az a nyom volt. És a magyar kulturának az esete és ők ittak belőle és lettek farkasokká, lettek oroszlánokká és lettek vitézekké. Hiába vesztí magát az oláh, a tót és a többi eltévelyedett testvérünk, ők inni fognak a magyar kultúra italából, inni fognak a farkas nyomból, inni fognak az oroszlán nyomból és még jó, ha szép nyomokból issznak, amit eléjük tár a mi kulturánk, mi megnyitjuk számukra a magyar kultúra forrásait, mi odakiáltunk feléjük, jöjjetek ide, igyatok velünk együtt, legyenek a mieink, legyenek velünk egyek, legyenek a föl-föltört sirás ellen, keresztül szűrte a fogain a szót:

— Köszönöm szépen tanár ur...
Nagyon nehezen mult el ez az óra. Mikor végre valahára csöngették, Révész Pali előlépett a száján s az utcán a falakhoz lapulva rohant hazra, mintha attól tartott volna, hogy mindenki tudja róla, hogy ő hazudott.

Hirtelen meglisszította azonban lépteit, mert eszébe jutott, jaj mi lesz, ha otthon is megtudják hogy ő hazudott, jaj mit fog mondani az apja? Megveri. Bizonyos, hogy megveri. A két nagy fekete szemé megtelt könnyel és a szíve is fájda lomma és újra az a gondolat fordult meg az agyában: mindenkinek jó, csak nekem nem.

Éhis is volt, fáradt is volt, de mindent elfelejtett, csak az járt az eszébe, hogy most Gal Sándor otthon is meg fogja mondani, hogy ő azt mondta, hogy a Napkirály fia.

Azt mondta, de hát edes Istenem, ha vesszük, mit van ebbe? Hiszen tudta ő, benne volt az okos könyvekbe, hogy nincsenek tündérek, manók, bosorkányok és hogy nincsen Napkirály is. Hiszen tudta ő, de olyan nagyon jól esett neki, hogy mondhatta:

— Én a Napkirály fia vagyok!
És olyan jól esett volna neki, ha Hunyady Mátyás akkor nem nevet a gyerekek és a szomszédok előtt és megfogja a kezét és

megkérdezi tőle mel. g. Jóságos hangon, hogy mondjad csak el fiam, Révész Pali, milyen is az a Napkirály?
Es ekkor ő elmondta volna, hogy: jaj, az nem is olyan király, mint az olvasó könyvekben vannak rajzolva. Hogy jaj, annak csupa, de csupa fényes az arca, a szakállja, a szeme, hogy nem is lehet belő nézni. Hogy jaj, annak csupa de csupa muzsika a hangja, hogy az embernek a szívebe muzsikál ha beszél. Hogy annak a keze meleg és jóságos és ha az ember megcsókolhatja, hát azt irni szeretne a gyönyörűségétől...
Bizonny hiszen a Napkirály...
Mikor hazéért, már az sustánál ül az apja is, meg a bátyjai is. Az apjához ment először és megcsókolta a kezét. Egyszerre elmult a fájdás a lelkéből, amint az apja a meleg, erős, férfias kezével megfogta a fejét a egyszerre olyan nagy bizalom szült a lelkébe, hogy erősen bízta magát és tükön megtapogatta a harjit.
Mikor az előbb bejött a szobába, olyan borúsnak, olyan szomorúnak látott mindent, de most egyszerre kedvesre, jókedvűre vált elcsötte a szobája. A délkézt, amelyiknél Rembórról és fájdalmasabb még elő nem fordult emlékeiben, egészen leröpült az emlékéből és hátrépett Gal Sándorhoz. Pedig ottahol volt az, hogy

gyetek a testvéreink. Ez a magyar sovinizmus.

Csak az egységes magyar nemzeti állam ereje és hatalma az, amely képes nemcsak fenntartani a magyarság hegemoniáját és szupremáciáját, hanem testvérekről fogadja a nem magyarajku állam polgárokat is, de csakis a magyar állam eszme keretén belül, amelyből nem engedhetünk.

Egyet ez a borsalmasan véres világhatalmasatrófában elfojt tengernyi magyar ösön már a legvilágosabban és maradandóan beigazolt az egész világ előtt és ezt a nem magyarajku állampolgárainknak is kizárólag saját érdekükből el kell fogadnia és ez az, hogy Európának ezen a helyén csak egy erős ország, csak egy erős nemzeti állam állhat fenn, mert csak egy erős ország részeietheti összes fiúit azokban a jótéteményekben és azokban az áldásokban, amelyeket egy erős állam adhat a maga erős polgárainak. Csak egy erős ország! De erős ország Európának ezen a helyén nem állhat fenn másképp, nem állhat fenn más alapon, nem állhat fenn más karakterrel, csak egységes magyar nemzeti alapon és egységes magyar állami karakterrel.

Az isteni Gondviselés megengedte élnie dicsőségesen uralkodó nagy és szeretett királyunknak, hogy a patriárák körét meghazudtoló, ragyogó szellemi frissességben és testi épességben irányítsa dicsőségben és sikerekben a maga népeit. Látni adatott bizonyára atyai szívének nagy örömré, hogy az ő hű magyar népének az ereje, a magyarságnak az ereje, az a trónnak és dinasztiának is legzsilár dabb oszlopa és ereje. Egész kétségtelen, hogy mire ez a borsalmasan világfőfordulás véget ér, érvényesülni fognak a magyarság joga. nem jutalomképpen az elfolyt tengernyi magyar vérőrdésért, hanem azért, mert ezek a jogok legitímek, sőt leglegitímebbek.

A hadsereg és a gazdálkodó nép.

Akinek csak némi kis érzéke van a mezőgazdálkodás iránt, aki ismeri a mező

gazdaság jelentőségét úgy bókée, mint ha borús időben, szinte tárgult kebellet olvashatta Hazay báró honvédelmi miniszternek legutóbb kibocsájtott rendeletét, a melyben azt teszi közzismertté, hogy a hadvezetőséggel egyetértésben mily mértékben fogja a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére a katonaságot ott, ahol szükséges rendelkezésre bocsájtani. Sőtben a rendeletben valóban le van fektetve az a régóta ismert, de vajmi ritkán hangzástott elv, hogy a magyar mezőgazdaság ügye a honvédelem ügye. A honvédőnek tehát erkölcsi kötelességük segítségére jönni a mostoha helyzetben levő mezőgazdaságnak.

Lényege a rendeletnek az, hogy minden olyan katona, akinek mezőgazda hivatása van és nincsen a legzsilós harcoló fronton, a tavaszi és nyári gazdasági munkák elvégzésére igényt tartthat szabadságra, de csak úgy, ha őnmaga is erkölcsi kötelességének tarja ezt a szabadságot kizárólag saját maga, a helyi gazdatisai, esetleg más falubeli gazdaberek fődjének megmivvelésére fordítani. Azt mondja tehát a miniszter, adok embert, sőt igazán állatot is a föld megmivveléséhez, de föl tétlenül szükséges, hogy ezek az emberek idejüket a nagy óél elérésére fordítsák. Amelyik katona nem erre fogja felhasználni a szabadságát, azzal majd katonásan el is fognak banni.

Itt van tehát a rendeletnek az a bizonyos sarokpontja, amely a rendeletnek értékét hihetetlenül nagyra tudja emelni. A földmivvelés céljaira rendelkezésre bocsájtott munkásokokat ugyanis irányítani kell. Ha a honvédé mi miniszternek módja volna minden katona mellé egy a szaksz, mint a századparancsnokát odavezé nyelni, akkor több mint bizonyos, hogy a mezőgazdasági munkák fennakadás nélkül folyának és a szabadságot katona becsülettel el is végezné a maga munkáját, a miből nemcsak magának, de a köznek is nagy haszna van. Arról van tehát szó, hogy a mezőgazdaság iránt nagy érzéssel bíró hadvezetőség által olyan bókée rendelkezésre bocsájtott munkaerő el ne feszéreltessék. S vajjon van-e erre mód? Igen is van. Egy korábban kibocsájtott kormányrendelet életre hívta a vármegyeyel, járási és helyi munkabizottságokat s ezeknek messzesemenő jogot adott. Korlátlan beleszólat a mezőgazdasági munkák irányításába. Bizonyos mértékig a gazdasági társadalmi szervezeteket is felruházta ezzel a joggal a kormány.

Csakis ezen, a munkabizottságok útján lehet katonai lovakat, hadifegyvereket, egyszóval a kormány, amikor a hadsereg nélkülözhető erejét a mezőgazdaság szolgálatába állította, már eleve számított arra, hogy a munkánál az irányítást a társadalom veszi a keszebe.

Most már tehát itt a legfőbb léleje, hogy ezek a bizottságok a kibocsájtott rendelkezés szellemében megkezdjék a kájukat, nyissák ki a szemüket s csak egy parányi bevetetlen föld, vagy megmunkálatlan, ne hagyják azt halgagon.

Okos munkabizottsággal arra törekedjenek, hogy minden gazda, de különösen azok, ahol igazán nincs itthonmaradt munkaerő, segítséget kapjon. A társadalom és a hadseregnek ez a közös együttműködése minden körülmények között meg fogja teremteni a gyümölcsöt.

H I R E K

— **Külfutások** A hivatalos lap közi hogy Öfenégre Ferencz Szalvator főherceg, az ünken tes egészség ápolas főfelügyelője, az országos Vörös Kereszt Egylet védnökfelügyelője. Öfenégre a király által reá ruházotti jogánál fogva, az egészség ápolás terén szerzett érdemeik elismeréséül.

— **A Vörös Kereszt hadiekkiményes második osztályú díszjelvényét:** Hollósy Rupart apát, dr Király János járásorvos, az Szógyény-Marich Ferenoné es Takach Martonnénak Cildjökik. — **A Vörös Kereszt hadiekkiményes második osztályú díszjelményét:** Bedic Mihály (János háza) Honig Szamuelné (Celdömölk) Jaszovasky Marika (János háza) Király Sarika (Celdömölk) Mészáros Anna (János háza) dr. Marton Adolf orvos (János háza) Pietnits Gizella (Celdömölk) özv. Salzburger Leopoldné és Salzberger Kata (János háza) Dukai Takacs Edith (Duka) Wallenstein Karolyne (Alsóház).

— **A 47 48 évesek behívása.** A hivatalos lap egyik az ma honvédelmi miniszteri rendelet közöl, mely hadbaszólítja a 47 48 évesek között a tanítóképző intézet I. osztályába összesen 85 növendék vétetik fel. A teljes fizetésének 40, a földijának 20 k-t fizetnek havonként köztartás díj címén az intézet pénztárába. A késpénz se gelyes havonként 15 k ösműndiját kap. A kényves a következő okmányok csatolandók: 1. születési bizonyítvány, 2. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a f. e. ortesitő, 3. tiszti orvosi bizonyítvány a folyamodonak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 4. segélykérés esetében hiteles közösségi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról és a kiakora gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly éptesitő és zenei hallással bíró tanulókat vétetik fel, akik 14 életévüket már betöltötték, és 18 évesnél nem idősebbek és akik a polgári vagy köztisztviselői 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A vegleges felvétel az intézeti orvos véleményétől és az ének-hallásbeli vizsgálat eredményétől függ. A vallás és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványokat az elért okmányokkal együtt 1916 május 31-ig kell a csaktornyai áll. el. népiakolai tanítóképző intézet igazgatóságánál benyújtani a folyamodók lakóhelyükön, az utolsó posta és vármegye feltüntetéseivel.

— **Felvételi pályázat** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében az 1916 17 iskolai évre a csaktornyai áll. elemi népiakolai tanítóképző intézet I. osztályába összesen 85 növendék vétetik fel. A teljes fizetésének 40, a földijának 20 k-t fizetnek havonként köztartás díj címén az intézet pénztárába. A késpénz se gelyes havonként 15 k ösműndiját kap. A kényves a következő okmányok csatolandók: 1. születési bizonyítvány, 2. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a f. e. ortesitő, 3. tiszti orvosi bizonyítvány a folyamodonak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 4. segélykérés esetében hiteles közösségi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról és a kiakora gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly éptesitő és zenei hallással bíró tanulókat vétetik fel, akik 14 életévüket már betöltötték, és 18 évesnél nem idősebbek és akik a polgári vagy köztisztviselői 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A vegleges felvétel az intézeti orvos véleményétől és az ének-hallásbeli vizsgálat eredményétől függ. A vallás és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványokat az elért okmányokkal együtt 1916 május 31-ig kell a csaktornyai áll. el. népiakolai tanítóképző intézet igazgatóságánál benyújtani a folyamodók lakóhelyükön, az utolsó posta és vármegye feltüntetéseivel.

— **Mezőgazdasági munkások szabadságai** A Külgügy-Hadügy káldése szerint a mezőgazdasági és erdeszeti munkák elvégzésére elsősorban az önálló birtokosokat szabadságolják a pótcsapatteknél. A népfelkelő hadtáp és őrszázaljak legénységét, valamint a hadifogolytáborok hidfők egyéb őralakítások és vasutbistósitók legénységét is szabadságolják a tavaszi vetési munkálatokra. A szabadság-engedélyesek március 10-én kezdődtek. Az arvonalképes legénységet kivéve a gyalogos és vadászcsapatoknál — amelyekre néve külön rendelkezések lesznek — legalább három-négy hétre szabadságolják az önálló gazdák vagy előmunkások. Általában a maximális szabadságolási idő öt hét, amelyben est a szolgálat érdeke megengedi. A nem arvonalképes legénységet hosszabb időre is lehet szabadságolni. A lehetőség szerint a legénységet több is ben fogják szabadságolni. Az önálló birtokkal nem rendelkező mezőgazdasági munkásokat osztakokban egyenlőre a községek és nagybirtokok rendelkezésére bocsátják. Tiszteket és egyévi önkénteseket gazdasági okokból hosszabb időre szabadságolják.

— **Gazdasági okokból meghatározott időre való felmentésükért.** Kivételben rövid időre is lehet szabadságolni.

— **Az önkéntesek díszjele** önkéntesek el, amely 15 napig terjedhet eláránál és 200 ga. A Külgügy-Hadügy írja: Azok a 18 éves ifjak, akik az 1915/16 tanévben valamely gimnázium, vagy reálisokla 5. osztályát vagy kereskedelmi iskola I. évfolyamát isogatták, a fegyveres népfelkelő szolgálat alatt az egyévi önkéntes karpaszományt viselhetik. Ezek az ifjak tiszti ki képreiben nem részesülnek, hanem altisztekké válnak. A díszjelet a katonaságnak 5 hónapban van megállapítva. Az egyévi önkéntes jelvény viselésére vonatkozó kérelmet a szolgálattelekre való jelentés alkalmával az iskolai bizonyítvány felmutatása mellett az illetékes hitelesítő parancsnokságnál élő szóval kell előadni, mire a parancsnokság azonnal határoz. Kimutató határozat ellen a folyamodó tizenöt napon belül a honvédelmi miniszterhez közvetlenül felebbezést nyújthat be.

— **A földmívelésügyi és a földmívelésügyi kormány által besorozott rézgállé szétosztásával** a városi és megyei rézgálléhatóságok bizáltak meg, melynek azok nagyobb részt meg is felelték, amelyben közösségi előjárások útján az előjegyzéseket a birtokosoktól főlvették. Több megyében panaszokdunk a gazdák, hogy a bejelentésre nagyon rövid terminus szabván kiköszökben bírták arra az időre szükségletüket bejelenteni és egyttal a pínst is befizetni. Ebből kifolyólag a Magyar Szállógazdák Országos Egyesülete az Országos Törvényhatóságokhoz ártatot intéz, melyben kéri, hogy az utólagos bejelentéseket a gazdák részéről a kökö szétosztása előtt vegyék figyelembe. Ugyanakkor felkérte őket, hogy az esetleg megmaradó rézgállé törvényhatóságok aróvetéseket, községek vagy gazdák részéről a pínst befizessék, hogy a kiabirtokosok is, kik rézgálléért a pénz előre letenni nem képesek, hozzájussanak. Míg tén meg előrelátólag az állam megégyesít fog a törvényhatóságok részéről rendelkezésre bocsátást, mar most kéri az egyesület a törvényhatóságokat, hogy a második ízbeni bejelentésre hosszabb terminust szabjanak és a szegényebb birtokosokra való tekintettel a rézgállé egyrészt a szétvetéseket stb. útján bocsátást forgalomba. Vegül pedig kívánatos volna, ha a törvényhatóságok a gazdákat mielőbb értesítik nekik hogy mennyi rézgállé fog minyedik birtokosnak jutni és a fölélegesen befizett pénst azonnal utalják nekik vissza.

— **Az öreg népfelkelők hadisegélye.** A most bevonult öreg népfelkelőkkel nemcsak a katonai hatóságok bánnak a kornat és társadalmi helyzetüket méltányló módon, hanem a polgári hatóságok is azon vannak, hogy megkönnyítse a visszamaradt családjaik helyzetét. A kormány még a bevonulás előtti napokban rendeletet adott ki, hogy ily családok hadisegélyt egyét so ronkivul bírálják el a hatóságok. Egyes esetekben a segély 50 százaléka erejéig előleget is adnak. Önálló iparosoknál és kereskedőknél folyósítják akkor is a segélyt, ha műhelyük, üzletük nem is állnetel, de igazolni kell, hogy a bevonulás révén az ület vagy műhely jövedelme nagy arányban csökkent. Vegül a rendelet figyelmezteti a hadisegély-munkával foglalkozó tisztviselőket, hogy az öreg népfelkelők családtagjaival való érintkezésben legyenek előszékenyek és udvariansak.

— **Tilos a hadifoglyakat megvendülni.** A hivatalos lap tegyik száma hadügyminiszteri rendeletet közöl, amely megtilja, hogy a hadifoglyoknak bárhol szeszest italt szolgáltsanak ki. Tilos a hadifoglyakat akár nyilvános helyen akár magánháiban tartott mulatságokon, vagy egyéb összejöveteleken vendégül látni, vagy őket bárhol és bármennyi szeszest itallal ellátni vagy megvendülni. Mindezek ahik hadifoglyat tartanak, kötelesek felügyelni arra, hogy a hadifoglyak házaiban rendezett mulatságokon, szeszest italt ne szolgáltsanak ki.

— **Tilos a hadifoglyakat megvendülni.** A hivatalos lap tegyik száma hadügyminiszteri rendeletet közöl, amely megtilja, hogy a hadifoglyoknak bárhol szeszest italt szolgáltsanak ki. Tilos a hadifoglyakat akár nyilvános helyen akár magánháiban tartott mulatságokon, vagy egyéb összejöveteleken vendégül látni, vagy őket bárhol és bármennyi szeszest itallal ellátni vagy megvendülni. Mindezek ahik hadifoglyat tartanak, kötelesek felügyelni arra, hogy a hadifoglyak házaiban rendezett mulatságokon, szeszest italt ne szolgáltsanak ki.

— **A hadisegélyzö hálygek és ögnyökök.** A Hadségélyzö Hivatal az ögnyöki visszavételnek mi röl hathatósan megelégedésre az ögnyökök pótlására mesterekhez, szöszgábirákhoz és községi jog zökökhez részletes tájékoztatást küldött, melyben újra lezögesi, hogy ögnyököket a saját kiadványai terjesztésében nem foglalkostak. Fölhívja a figyelmet a hadisegélyzö jötkönytársági hálygek melyeket mindenki tetszése szerinti mennyiségben vásárolhat a Hivatalból, de fölszámoltatnak valamely mülepra vagy egyéb elárusított cikre egyáltalán nem jelenti azt, hogy a kérdéses cikket a Hivatal javára vagy a Hivatal ögnyököje alatt árúsítják. Ha bármely ögnyökök mégis ilyen megtövesztő kijelentésekkel dolgoznak kell adni a legközelebbi rendörhatóságnak. A Hivatal reméli, hogy a tájékoztató részletes, precíz adatai után az ögnyöki visszavételek minden körülményei öszeomlik.

— **Felhívás a magyar katonákhoz!** A magyar katonák emléke örökké fog élni de meg kell, hogy örökítsük a mostani harcokban minden időre értékes, maradandó katonadai és szököket a nótákat, melyek minden verésnél jellegzetesebben tárták fel a magyar katonák lelket, értekeit, gondolatvilágát. A mostani harcokra magyar katonadaiak nem szabad elkallódniuk. A győtes néző munkáját magunkra vállalnuk, szököket van asoaban arra, hogy ebben a munkában a magyar katonák is támogassanak bennünket. Kérjük katonáinkat, hogy a katonáinkat, használatukat, tüszernótákat stb. akár újak, akár régiek azok gyűjtseék ösöse, írják le és küldjék te azokat az Irodalom és Zene szerkesztőségének, Budapest, VI. Andrássy-ú. 45 mely szököket küld visszának a lapból tiszteletpéldányt.

— **A 1916. évi kendermag maximális ára.** A hivatalos lap közli a kormány rendeletét, melyben az 1916. évi termésköltségek számára lemmagért és kendermagért követelhető legnagyobb árak megteremtésének tiszta száma 100 koronában állapították meg. A maximális ár, amely magabiztosan a rakodóállomáshoz való szállítás költségét is száknélkül, közzéfontusítás mellett történő eladás esetére értendő.

— **A 1916. évi kendermag maximális ára.** A hivatalos lap közli a kormány rendeletét, melyben az 1916. évi termésköltségek számára lemmagért és kendermagért követelhető legnagyobb árak megteremtésének tiszta száma 100 koronában állapították meg. A maximális ár, amely magabiztosan a rakodóállomáshoz való szállítás költségét is száknélkül, közzéfontusítás mellett történő eladás esetére értendő.

— **A nő munkák értékesítésének szabályozása.** Ervel a most ugyancsak aktuális tárggyal foglalkozó Katona Béla, a kiváló községügyi író, A Nő című feminista folyóirat márciusi számában. A lap gazdasági tartalmából kiemeljük még Lida Gusztáv Helyesnek cikkét a nő szolgálati évről Chrystall Macmillan ismertető cikkét a holland vállalatfőnöki törvényjavaslatról, valamint a nők sorát érintő újabb eseményekre vonatkozó, valótosatos külföldi szemlélet. A Nő havonként jelenik meg, előfizetési díja évi 5 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest V. Mária Valéria utca 12.

— **A nő munkák értékesítésének szabályozása.** Ervel a most ugyancsak aktuális tárggyal foglalkozó Katona Béla, a kiváló községügyi író, A Nő című feminista folyóirat márciusi számában. A lap gazdasági tartalmából kiemeljük még Lida Gusztáv Helyesnek cikkét a nő szolgálati évről Chrystall Macmillan ismertető cikkét a holland vállalatfőnöki törvényjavaslatról, valamint a nők sorát érintő újabb eseményekre vonatkozó, valótosatos külföldi szemlélet. A Nő havonként jelenik meg, előfizetési díja évi 5 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest V. Mária Valéria utca 12.

ugyanakkor leoldósni mindazokat a szű lelett horvát testvéreinket, akik megtanultak németül, akkor Horvátország egész intelligenciája mintegy 24 óra alatt ki volt a pusztítva és a jó horvátoknak még sem jut eszükbe isgatni az ellen, hogy ők mennyire megvannak germanizálva!

Hát hiszen mód-adatik nálunk a nem magyar ajkúknak az érvényesülésre, mód adatik az emelkedésre. Pedig ahány pozícióit ők tartanak elfoglalva. annyiaval hogy — ugymondjam — kevesebb husos fasók jut a magyarságnak. De azért ez így van jól, így áll ez a magyarságnak is érdekében, mert a nemzetnek szüksége van minden dolgos hasznos fiúra.

Sokan reklamálják az oláhok közül Hunyady Mátyást, a nagy Hunyadit, a horvátok közül Zrinyt, a dicső Zrinyiászt, a tótok közül Petőfit. Hát igaz, ezek mind onnan indultak ki, onnan emelkedtek, de sohasem lett volna sem az egyik, sem a másik, sem a harmadik az, ami vé lett, ha nem került volna bele a nagy magyar közösségbe. Olyan ez, mint a szép gyermekem. Elindult a kislány és testvérkéje az erdőbe. És bujdosásuk közben megszemlítették és viz után kutattak. Ta láttak egy kis forrást, de mikor inni akartak belőle, akkor a víz azt kislátta feléjük: aki pedig belőlem iszik, az farkassá válik. Megijedtek és tovább mentek, mert a farkas nyomban voltak. És új vizet találtak, de az oroszlan nyomban voltak és a víz azt kiáltotta feléjük: aki pedig belőlem iszik, az oroszlaná válik. Tovább mentek, de tikkasztó szomszágukon uralkodni nem tudtak, és itt a következő vizből, és azokká váltak, ami az a nyom volt. És a magyar kulturának az esete és ők itt belőle és lettek farkasokká, lettek oroszlanokká és lettek vitézekké. Hiába veszté magát az oláh, a tót és a többi eltévedett testvérünk, ők inni fognak a magyar kultúra italából, inni fognak a farkas nyomból, inni fognak az oroszlan nyomból és még jó, ha szép nyomból issnak, amit eléjük tár a mi kultúránk, mi megnyitjuk számukra a magyar kultúra forrásait, mi odaiktunk feléjük, jöjjetek ide, igyatok velünk együtt, legyetek a miénk, legyetek velünk egyek, le-

gyetek a testvéreink. És a magyar eo-vinismus.

Csak az egységes magyar nemzeti állam ereje és hatalma az, amely képes nemcsak fenntartani a magyarság hegemoniáját és szupremáciáját, hanem testvéreinkül fogadja a nem magyarjait és állam polgárokat is, de csak a magyar állam eszméjének keretén belül, amelyből nem engedhetünk.

Ezért ez a borzalmasan véres világhatalmasztrófában elfojt tengernyi magyar örök már a legvilágosabban és maradóan beigazolt az egész világ előtt és ez a nem magyarjait állam polgárainak is kizárólag saját érdekükből el kell fogadnia és ez az, hogy Európának ezen a helyén csak egy erős ország, csak egy erős nemzeti állam állhat fenn, mert csak egy erős ország részesítheti önmagát azokban a jótéteményekben és azokban az áldásokban, amelyeket egy erős állam adhat a maga erős polgárainak. Csak egy erős ország! De erős ország Európának ezen a helyén nem állhat fenn másképp, nem állhat fenn más alapon, nem állhat fenn más karakterrel, csak egységes magyar nemzeti alapon és egységes magyar állami karakterrel.

As isteni Gondviselés megengedte élnie dicsőségében uralkodó nagy és szeretett királyunknak, hogy a patriarkák korát meghazudtoló, ragyogó szellemi frissességben és testi épségben irányítsa a dicsőségben és sikerekben a maga népeit. Látni adatott bizonyára atyai szívének nagy örömré, hogy az ő hű magyar népeinek az ereje, a magyarságnak az ereje, az a trónra és dinasztiajának is legzáró dabb oszlóp és ereje. Egész kétségtelen, hogy mire ez a borzalmas világhőrfordulás véget ér, érvényesülni fognak a magyarság jogai, nem jutalomképpen az elfojt tengernyi magyar vörözöért, hanem azért, mert ezek a jogok legitimek, sőt legitimebbek.

A hadsereg és a gazdálkodó nép.

Akinek csak némi kis érzéke van a mezőgazdálkodás iránt, aki ismeri a mező-

gazdaság jelentőségét úgy bókés, mint háborus időben, szinte tárgult kőbellel olvashatta Hazay báró honvédelmi miniszternek legutóbb kibocsájtott rendeletét. A melyben azt teszi közismertté, hogy a hadvezetőséggel egyetértésben mily mértékben fogja a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére a katonaságot ott, ahol szükséges rendelkezésre bocsájtani. Ebben a rendelethez valóban le van fektetve az a régióta ismert, de vajmi ritkán hangzott elv, hogy a magyar mezőgazdaság ügye a honvédelem ügye. A honvédelem tehát erkölcsi kötelezettségük segítségére jönni a mostoha helyzetben levő mezőgazdaságnak.

Lényege a rendeletnek az, hogy minden olyan katonának, akinek mezőgazdasági hivatása van és nincsen a legzáró harcok fronton, a tavaszi és nyári gazdasági munkák elvégzésére igényt tarthat szabadságra, de csak úgy, ha önmaga is erkölcsi kötelezettségének tartja ezt a szabadságot kizárólag saját maga, a helyi gazdaságára, esetleg más falubeli gazdaberek fődíjének megmivelésére fordítani. Azt mondja tehát a miniszter, adok embert, sőt igaz állapot is a föld megmiveléséhez, de föl télenül szükséges, hogy ezek az emberek idejüket a nagy cél elérésére fordítsák. Amelyik katonának nem erre fogja felhasználni a szabadságát, azzal majd katonásan el is fogunk bánni.

Itt van tehát a rendeletnek az a bizonyos sarokpontja, amely a rendeletnek értékét hihetetlenül nagyra tudja emelni. A földmivelés céljaira rendelkezésre bocsájtott munkásokat ugyanis irányítani kell. Ha a honvédelmi miniszternek módja volna minden katonára mellé egy a székessz, mint a székessz parancsnokát odavezé nyelni, akkor több mint bizonyos, hogy a mezőgazdasági munkák fennakadás nélkül folynának és a szabadságot katonák becsülettel el is végeznék a maga munkáját, a miből nemcsak magának, de a köznek is nagy haszna van. Arról van tehát szó, hogy a mezőgazdaság iránt nagy érzékkel bíró hadvezetőség által olyan bókésan kezeljék a rendelkezésre bocsájtott munkaerőt el ne fecséreltessék. S vajjon van-e erre mód? Igen is van. Egy korábban kibocsájtott kormányrendelet életre hívta a vármegyei, járási és helyi munkabizottságokat s ezeknek messzesemend jogot adott. Korlátlan beleszórást a mezőgazdasági munkák irányításába. Bizonysos mértékig a gazdasági társadalmi szervezeteket is felruházta ezzel a joggal a kormány.

Csakis ezen a munkabizottságok útján lehet katonai lovakat, hadifoglyokat kapni, egyzóval a kormány, amikor a hadsereg utáközőhető erejét a mezőgazdaság szolgálatába állította, már eleve számított arra, hogy a munkánál az irányítást a társadalom vesszi a kezébe.

Most már tehát itt a legfőbb ideje, hogy ezek a bizottságok a kibocsájtott rendelet szellemében megkérdezzék a munkájukat, nyissák ki a szemüket s ahol csak egy párányi havetetlen föld, vagy megmunkálatlan, ne hagyják azt parlagon.

Okos munkabizottsággal arra törekedjenek, hogy minden gazda, de különösen azok, ahol igazán nincs itthonmaradt munkaerő, segítséget kapjon. A társadalom és a hadseregnek ez a közös egykötelemük minden körülmények között meg fogja gyümöleséit.

ve a föl-föltörő sírás ellen, keresztül szűrte a fogain a szót:

— Kösönöm szépen tanár ur... Nagyon nehezen ment el ez az óra. Mikor végre valahára csöngettek, Révész Pali elsőnek szaladt ki az ajtón s az utcán a falakhoz lapulva rohant háza. Mintha attól tartott volna, hogy mindenki tudja róla, hogy ő hazudott.

Hirtelen meglassította azonban lépteit, mert eszébe jutott, jaj mi leas, ha otthon is megtudják, hogy ő hazudott, jaj mit fog mendeni az apja? Megveri. Bizonysos, hogy megveri. A két nagy fekete szemé megtelt könnyel és a szíve is fájda lomma és újra az a gondolat fordult meg az agyában: mindenkinek jó, csak nekem nem.

Ehás is volt, fáradt is volt, de mindent elfelejtett, csak az járt az eszébe, hogy most Gál Sándor otthon is meg fogja mondani, hogy ő azt mondta, hogy a Napkirály fia.

Azt mondta, de hát édes Isteneim, ha veszem, mi le van ebbe? Hiszen tudta ő, benne volt az okos könyvekbe, hogy mincsenek tündérek, manók, boszorkányok és hogy nincsen Napkirály is. Hiszen tudta, de ő olyan nagyon jól esett neki, hogy mondhatta:

— Én a Napkirály fia vagyok!
És olyan jól esett volna neki, ha Hosszú Sándor az akkor nem nevet a gyerekkel, hanem elhívta őt a szülői házá és megfogja a kezét és

megkérdezi tőle melg. Jóságos hangon, hogy mondjad csak el fiam, Révész Pali, milyen is az a Napkirály?

És ekkor ő elmondta volna, hogy: jaj, az nem is olyan király, mint az olvasó könyvekben vannak rajzolva. Hogy jaj, annak csupa, de csupa fényes az arca, a szakállja, a seme, hogy nem is lehet belé nőnni. Hogy jaj, annak csupa de csupa muzsika a hangja, hogy az embernek a szívebe muzsikál ha beszél. Hogy annak a keze meleg és jóságos: és ha az ember megéssékolhatja, hát sirmi szeretne a gyönyörűségét!...

Bizonysos élen a Napkirály...
Mikor lassított, már az asztalnál ül az apja is, meg a bátyjai is. Az apjához ment először és megéssékolta a kezét. Egyszerre elment a fájás a lelkéből, amint az apja a meleg, erős, férfias kezével megéssékolta a fejét s egyszerre olyan nagy bizalom szűlt a lelkébe, hogy erősen késte magát és titkon megtapogatta a karjait.

Mikor az előbb bejött a szobába, olyan borúsra, olyan szomorúra látott mindent, de most egyszerre kedvesre, jókedvre vált előtte a szoba. A délután, amelyiknél kesőbb és fájdalmasabb még alászem tudott emlékezni, egészen kiéppült az emlékeiből és hisz: Gál Sándornak is. Pedig sirta meleg volt az, hogy a Sándor...
—

H I R E K

— **Külföldi hírek:** A hivatalos lap közli, hogy Öfensége Ferencz Szalvator főherceg, az ökökén az egészség ápolás főfelügyelője, az országos Vörös Kereszt Egylet védőnökhelyét ese. Öfensége a király által reá ruházott jogánál fogva, az egészség ápolás terén szerzett érdemeik elismeréséül a celluldmölki járás területén az alább nevezetteknek a következő kitüntetésekkel adományozta: A Vörös Kereszt hiedikéitményes második osztályú díszjelvényét: Hollósy Rupert apát, dr Király János járásorvos, öv Szógyény-marich Ferenoné és Takách Martonnának Cellidmölki. — A Vörös Kereszt hadiéri díszismeret: Bedici Mihály meufné (Cellidmölki) Jassovesty Mariaka (János háza) Király Sarika (C lidmölki) Mészáros Anna (Janosbázsr) dr. Marton Adolf orvos (Jánosbázsa) Pletnits Gizella (Cellidmölki) öv. Salzberger Lipót né és Szilberger Kata (Jánosbázsa) Dukai Takács Edith (Duka) Wallenstein Károlyne (Alsóság).

— **A 47 48 évesek behívása.** A hivatalos lap egyik az ma honvédelmi miniszteri rendelet közöl, mely hadbaszólítja a 47 48 éves alkalmasnak talált népfőlkéket. A rendelet értelmében az öreg rekruták esen csoportjának ar illesztés honvédkiegészítő parancsnokság, illetve császár és királyi kiegészítő karri-ent parancsnokság székhelyére aprilis 5-án kell bevonulniuk.

— **Felvételi pályázat.** A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete értelmében az 1916 17 iskolai évre a csáktornyai áll. elemi népiiskolai tanítóképző intézet I osztályába összesen 35 növendék vétetik fel. A teljes fizetések 40, a felújítások 20 k-t fizetnek havonként köztartás díj címén az intézet pénztárába. A kézpénz segyés havonként 15 k ösztöndíjat kap. A kérvényhez a következő okmányok csatolandók. 1. születési bizonyítvány, 2. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a f. e. értelmű. 3. tisztviselői bizonyítvány a folyamodonak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 4. segélykeres esetében hitelles kösségi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról s a kiskorú gyermekek számára hiteles családi kimutatás. Csak oly öpítendő és zenei hallással bíró tanulókat vétetnek fel, akik 14 életevüket már beöltötték, és 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy közsépközi 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A végleges felvétel az intézeti orvos véleményétől s az ének-hallásbeli vizsgálat eredményétől függ. A vallás és közoktatásügyi miniszterhez címzett folyamodványokat az előírt okmányokkal együtt 1916 május 31-ig kell a csáktornyai áll. elemi népiiskolai tanítóképző intézet igazgatóságánál benyújtani a folyamodó lakóhelyének, az utolsó posta és vármegye felhatalmával.

— **Hozzájárulási munkák szabadsgoltása.** A Külföldi-Hadügyi közlése szerint a mezőgazdasági és erdészeti munkák elvégzésére elsősorban az önálló birtokosokat szabadsgoltják a pótcsoportotesteknél. A népfőlkéi hadtáp és őrszolgálatok legénységét, valamint a hadifogolytáborok hidfők egyéb órákulások és vasutbistósítók legénységét is szabadsgoltják a tavaszi vetési munkálatokra. A szabadsg-engedélyezések március 10-én kezdődtek. Az arcvonalakpes legénységet kivéve a gyalogos és vadászcsapatoknál — amelvek néve külön rendelkezések lesznek — legalább három-négy hétre szabadsgoltják az önálló gazdák vagy olómunkások. Általában a maximális szabadsgoltási idő öt hét, amelyben est a szolgálat érdeke megengedi. A nem arcvonalakpes legénységet hosszabb időre is lehet szabadsgoltani. A lehetőség szerint a legénységet több ízben fogják szabadsgoltani. Az önálló birtokok nem rendelkező mezőgazdasági munkásokat osztásokban egyesítve a kösségek és nagybirtokok rendelkezésére bocsátják. Tiszteket és egyévi önkénteseket gazdasági okokból hosszabb időre szabadsgoltani nem lehet, ellenben folyamodonak gazdasági okokból meghatározott időre való felmentésükért. Kivétel

— **Az önkéntesek díjazása.** Az önkéntesek díjazása, amely 15 napig terjedhet elismeréssel és 200 koronáig terjedhet pénzügyi büntetéssel büntethető.

— **A hadsegélyező bályogok és ügyintézők.** A Hadsegélyező Hivatal az ügyintézők vizsátításáról hathatósab megelőzésére az összes polgári mesterekhez, főszoftalirákhoz és kösségi jegyzőkhöz részletes tájékoztatást küldött, melyben rájuk leszógi, hogy ögynököket a saját kiadványai terjesztésében nem foglalkostat. Fölhívja a figyelmet a hadsegélyező jótékonyasági bályogok melyeket mindenki tetésére szerinti mennyiségben vasarolhat a Hivataltól, de főszoftalirák utalványai mulapra vagy egyéb elváltottakkra egyáltalán nem jelentést, hogy a kért cikkeket a Hivatal javára vagy a Hivatal ügye alatt árusítják. Ha bármely cég ögynök mégis ilyen megtévesztő kijelentésekkel dolgozik, az kell adni a legközelebbi rendőrhatalóságnak. A Hivatal reméli, hogy a tájékoztató részletes, precíz adatai után az ögynöki visszaélések minden stratégiája összeomlik.

— **Az állami részleges szövetkezések és a törvényhatóságok.** Mint ismeretes, a földmivéleletügyi kormány által beszerzett részleges szövetkezéseivel a városi és megyei törvényhatóságok bizáltak meg, melynek azok nagyobbraest meg is feleltek, amennyiben kösségi előjárásokon utján az előjegyzéseket a birtokosoktól fűvtették. Több megében paranzkodnak a gazdák, hogy a bejelentésre nagyon rövid terminus szabván katonan nem bírták arra az időre szükségesleitet bejelenteni és egyáltalán a pinst is befizetni. Ebből kifolyólag a Magyar Szállásigazdák Országos Egyesülete az összes törvényhatóságokhoz átiratot intéz, melyben kéri, hogy az utólagos bejelentéseket a gazdák részéről a kért szövetkezések előtt vegyék figyelembe. Ugyanakkor felkérték őket, hogy az esetleg megmaradó részlicit a törvényhatóságok szövetkezéseket, kösségek vagy gazdasági egyesületek útján hoznak forgalomba helyre a kisbirtokosok is, kik részlicitért a pénz előre letenni nem képesek, hozzájárassanak. Mitán pedig előre hatólag az állam megegyezést a törvényhatóságok részlicit rendelkezők sűrre bocsátási, már most kéri az egyesület a törvényhatóságokat, hogy a második ízbeni bejelentésre hosszabb terminust szabjanak és a szegyeve birtokosokra való tekintettel a részlicit egyszerűen a szövetkezéseket stb. útján bocsátásá forgalomba. Végül pedig kívánatos volna, ha a törvényhatóságok a gazdákat mielőbb értesíték hogy mennyi részlicit fog minenyik birtokosnál jutni és a főlételesen befizett pénzt azonnal utalják nekik vissza.

— **Az öngazdálkodó hadsegélyező.** A most bevonult öreg népfőlkéikkel nemcsak a katonai hatóságok bíznak a korukat és társadalmi helyzetüket méltányló módon, hanem a polgári hatóságok is azon vannak, hogy megkönnyítsék visszamaradt családjaik helyzetét. A kormány még a bevonulás előtti napokban rendeletet adott ki, hogy ily családok hadsegély ögynét soronkívül bírálják el a hatóságok. Egyes esetekben a segély 50 százaléka erejéig előlegezt is adnak. Önálló iparosoknál és kereskedőknél főnyújtják akkor is a segélyt, ha máhelyük, üzletük nem is üznetel, de igazolni kell, hogy a bevonulás révén az üzlet vagy máhely jüvedelme nagy arányban csökkent. Végül a rendelet figyelmezteti a hadsegély-munkával foglalkozó tisztviselőket, hogy az öreg népfőlkéi családtagjaival való érintkezésben legyenek elősékenyek és udvariasnak.

— **Tilos a hadifoglyakat megvendözés.** A hivatalos lap egyik száma hadügyi miniszteri rendeletet közöl, amely megtilja, hogy a hadifoglyaknak hárból messzes italt szolgálatának ki Tilos a hadifoglyakat akár nyilvános helyen akár magánházaiban tartott mulatóságokon, egyéb összejöveteleken vendözni háni, vagy ákét és bármennyi itallal ellátni vagy

— **Az öngazdálkodó hadsegélyező.** A hivatalos lap egyik száma hadügyi miniszteri rendeletet közöl, amely megtilja, hogy a hadifoglyaknak hárból messzes italt szolgálatának ki Tilos a hadifoglyakat akár nyilvános helyen akár magánházaiban tartott mulatóságokon, egyéb összejöveteleken vendözni háni, vagy ákét és bármennyi itallal ellátni vagy

— **Az öngazdálkodó hadsegélyező.** A hivatalos lap egyik száma hadügyi miniszteri rendeletet közöl, amely megtilja, hogy a hadifoglyaknak hárból messzes italt szolgálatának ki Tilos a hadifoglyakat akár nyilvános helyen akár magánházaiban tartott mulatóságokon, egyéb összejöveteleken vendözni háni, vagy ákét és bármennyi itallal ellátni vagy

— **Felhívás a magyar katonákhoz!** A magyar katonák emléke örökké fog élni de meg kell, hogy örökösüljön a mostani háborúnak minden időkre érteken. maradáno katonadalait is azokat a nőkat, melyek minden versnél jellegetesebben tájékoztatják a magyar katonák lelkeit, értesítést, gondolatvilágát. A mostani háború magyar katonáinknak nem szabad elhárulniuk. A győtes nehé munkáját magunkra vállaltuk, süközés van azonban arra, hogy ebben a munkában a magyar katonák is támogassanak bennünket. Kérjük katonáinkat, hogy a bakanótákat, hussaróntákat, tüzérszolgálatokat, akár újjak, akár régiéket azok gyűjtésük össze, írják le, és küldjék te azokat az Irodalom és Zene szerkesztőségének, Budapest, VI. Andrássy-u. 45. mely szivesen küld vissza nekik a lapból tiszteletpályándyt.

— **A ten és kondormag maximuma ára.** A hivatalos lap közli a kormány rendeletét, melyben az 1916. évi termésköltségek elszámolásának megengedését követelhető legnagyobb árak máhelyként tiszta súlyra 100 koronában állapították meg. A maximum ár, amely magab fogulja a rakodóállomásos való szállítás költségeit is száktól, késszámítások mellett törte eladás esetére értendő.

— **A Né szabályozás.** A földmivéleletügyi miniszter már kiadta a Sió folyó összes szabályozási munkálatait, melyeket 1917. év végéig kell befejezni. A szabályozás költségei 4. 300. 000 koronát vesznek igénybe. A balatonparti, és pedig egy a szaki, mint a somogyi földk jelölésének részének vismentesítése és a Balaton hémok óta tartó áradástól való megmentése parancsokra sürgősen a nagy ömlesztést emésztő szabályozási munkák.

— **A Né munka értékes problémája.** Ekvél a most ugyancsak aktuális tárggyal foglalkoznak Katona Béla, a kiváló kösszandási író, A Né című feminista folyóirat márciusi számában. A lap gazdaság tartalmából kiemeljük még Lida Gusáva Helyman cikket a nő szolgálati övést. Chrystal Macmillan ismertető cikket a holland választójogi törvényjavaslatról, valamint a nék sorost érintő újabb eményekre vonatkozó, válogatos külöldi szemlék. A Né havonként egyszer jelenik meg, előfizetési díja évi 5 korona. Megrendelhető a kindóhivatalban Budapest V. Mária Valéria utca 12.

— **Máhelyben is gondoljunk szülőinkre.** Kifogástalan, szép két éves gyökere szülőötványokat hiányok pótlásához, vagy új telepítéshez, szállít kioldnyben és nagyban, postán vagy vasuton, az országban elsőnek ismert Hiltelap Nagysz. Ugyanitt kaphatók: Portális, Monti és Murveder és köi síma és gyökere alanyok.

